

Hà Nội, ngày 23 tháng 3 năm 2025

BÁO CÁO TỔNG KẾT THI HÀNH PHÁP LUẬT VỀ TIÊU CHUẨN, NHIỆM VỤ, QUYỀN HẠN ĐỐI VỚI CÁC CHỨC DANH NHÂN VIÊN ĐƯỜNG SẮT TRỰC TIẾP PHỤC VỤ CHẠY TÀU; NỘI DUNG, CHƯƠNG TRÌNH ĐÀO TẠO ĐỐI VỚI CƠ SỞ ĐÀO TẠO CÁC CHỨC DANH NHÂN VIÊN ĐƯỜNG SẮT TRỰC TIẾP PHỤC VỤ CHẠY TÀU; ĐIỀU KIỆN, NỘI DUNG, QUY TRÌNH SÁT HẠCH VÀ CẤP, CẤP LẠI, THU HỒI GIẤY PHÉP LÁI TÀU TRÊN ĐƯỜNG SẮT

(Kèm theo Tờ trình số/TTr-CĐSVN ngày 23/3/2023 của Cục ĐSVN)

Luật Đường sắt sửa đổi năm 2017 được Quốc hội khoá XIV thông qua tại kỳ họp thứ 3 ngày 16/6/2017, có hiệu lực thi hành kể từ ngày 01/07/2018.

Để triển khai thực hiện Luật Đường sắt sửa đổi năm 2017, Bộ Giao thông vận tải ban hành Thông tư số 15/2023/TT-BGTVT ngày 30/6/2023 (Thông tư 15), Thông tư số 26/2020/TT-BGTVT ngày 29/9/2023 (Thông tư 26) của Bộ trưởng Bộ GTVT quy định về tiêu chuẩn, nhiệm vụ, quyền hạn đối với các chức danh nhân viên đường sắt trực tiếp phục vụ chạy tàu; nội dung, chương trình đào tạo đối với cơ sở đào tạo các chức danh nhân viên đường sắt trực tiếp phục vụ chạy tàu; điều kiện, nội dung, quy trình sát hạch và cấp, cấp lại, thu hồi giấy phép lái tàu trên đường sắt. Trong đó có các nội dung quy định về cấp GPLT trên đường sắt đô thị

Qua quá trình triển khai thực hiện các nội dung Thông tư trên đã đạt được một số kết quả nhất định cần tiếp tục kế thừa nhưng cũng đã bộc lộ một số tồn tại cần được xem xét, điều chỉnh cho phù hợp.

Kết quả quá trình thực hiện các quy định của các Thông tư trên được tổng hợp đánh giá như sau:

1. Kết quả công tác tổ chức, triển khai thực hiện

a) Công tác lãnh đạo, chỉ đạo tuyên truyền

Ngay sau khi Bộ trưởng Bộ Giao thông vận tải ban hành Thông tư 15, Thông tư 26, của Bộ trưởng Bộ GTVT, Cục Đường sắt Việt Nam đã chủ trì và phối hợp cùng các doanh nghiệp đường sắt (Tổng công ty Đường sắt Việt Nam, công ty Apatit Việt Nam, tổng công ty Thép Việt Nam, Tập đoàn Công nghiệp Than và Khoáng sản Việt Nam) đã tổ chức triển khai đến tất cả các tổ chức, cá nhân liên quan là đối tượng áp dụng của Thông tư trên với nhiều hình thức khác nhau như: tổ chức các hội nghị tập huấn, tuyên truyền, phổ biến các nội dung của Luật Đường sắt sửa đổi 2017 và văn bản QPPL hướng dẫn thi hành Luật Đường sắt 2017, trong đó có các nội dung của Thông tư trên để các doanh nghiệp liên quan cập nhật và

tổ chức triển khai có hiệu quả trong hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp.

b) Việc kiểm tra, theo dõi thực hiện văn bản

Để tăng cường kiểm tra việc thực hiện các quy định của Thông tư trên theo thẩm quyền được giao trong, trong thời gian qua Cục Đường sắt Việt Nam đã chỉ đạo các phòng nghiệp vụ liên quan thuộc Cục đặc biệt là các phòng Thanh tra – An toàn giao thông I, II, III hàng tháng đều lập lịch kiểm tra việc tổ chức triển khai thực hiện nội dung của Thông tư trên tại các doanh nghiệp đường sắt.

Qua kiểm tra cho thấy các đơn vị đã thực hiện nghiêm túc các quy định của Thông tư đồng thời cũng đã phát hiện một số quy định không còn phù hợp, gây khó khăn trong việc chấp hành các quy định của pháp luật và chưa theo kịp với thực tiễn, từ đó kiến nghị Bộ GTVT sửa đổi, bổ sung cho phù hợp với thực tiễn tạo thuận lợi cao nhất cho doanh nghiệp.

2. Kết quả thực hiện các nội dung của Thông tư 15, Thông tư 26 của Bộ GTVT

a) Về tiêu chuẩn nhân viên đường sắt trực tiếp phục vụ chạy tàu: Quá trình thực hiện, các đơn vị, doanh nghiệp có liên quan đã thực hiện nghiêm túc các quy định của các Thông tư trên, các chức danh nhân viên đường sắt trực tiếp phục vụ chạy tàu trên đường sắt quốc gia, đường sắt chuyên dùng, đường sắt đô thị đã được chuẩn hóa, góp phần bảo đảm an toàn chạy tàu và nâng cao chất lượng phát triển của ngành đường sắt.

b) Đối với công tác sát hạch cấp GPLT trên đường sắt

Đã tổ chức sát hạch cấp GPLT trên đường sắt đang khai thác đối với các doanh nghiệp kinh doanh đường sắt trên đường sắt quốc gia, đường sắt chuyên dùng

Đã tổ chức sát hạch cấp 54 giấy phép lái tàu trên đường sắt đô thị cho những lái tàu đầu tiên trên tuyến ĐSĐT mới đưa vào khai thác có công nghệ lần đầu sử dụng tại Việt Nam.

3. Khó khăn vướng mắc

Trong quá trình thực hiện các Thông tư nêu trên đã xuất hiện những vấn đề cần phải được sửa đổi, bổ sung kịp thời để phù hợp với thực tế và yêu cầu cải cách của Chính phủ, cụ thể:

1. Một số quy định liên quan đến tiêu chuẩn chức danh nhân viên đường sắt trực tiếp phục vụ chạy tàu đã phát sinh một số vấn đề chưa phù hợp với thực tế hiện nay, cần được sửa đổi, bổ sung cho phù hợp với công tác quản lý trong tình hình mới đặc biệt là đối với loại hình đường sắt tốc độ cao;

2. Một số loại đầu máy mới, có công nghệ mới lần đầu tiên khai thác (*kể cả những loại đầu máy tuy không mới như đầu máy hơi nước nhưng từ lâu đã không vận hành khai thác*) nên để có lái tàu đối với các phương tiện này đủ điều kiện để tổ chức đào tạo, sát hạch lái tàu là không khả thi;

3. Thủ tục hành chính cấp Giấy phép lái tàu cho người nước ngoài tuy đã

được quy định tại các Thông tư hướng dẫn, tuy nhiên gần 10 năm qua, việc cấp Giấy phép lái tàu cho người nước ngoài vẫn chưa tổ chức thực hiện làm tăng thủ tục hành chính không cần thiết;

4. Đối công tác sát hạch cấp Giấy phép lái tàu trong đó có việc thi sát hạch lý thuyết cần phải loại bỏ hình thức thi viết và thực hiện theo hình thức thi trắc nghiệm (*trên giấy hoặc trên máy vi tính*) để đảm bảo tính khách quan, công khai, minh bạch hơn. Quy định mới về tổ chức sát hạch cấp giấy phép lái tàu phải đảm bảo không phát sinh thêm thủ tục hành chính đồng thời loại bỏ những thủ tục rườm rà, không cần như việc cấp thẻ sát hạch viên lái tàu để cắt giảm các điều kiện kinh doanh gây khó khăn cho doanh nghiệp. Theo đó:

(1) Đối sát hạch viên lý thuyết: chủ yếu làm nhiệm vụ đối chiếu so sánh với đáp án của bộ đề thi là chủ yếu (*tổ ra đề đã có đáp án cụ thể*) do đó, việc thi sát hạch thi lý thuyết không đòi hỏi quá nhiều trình độ.

(2) Đối với sát hạch viên thực hành (*bao gồm thực hành khám máy và lái máy*) chỉ yêu cầu đối với sát hạch viên thực hành phải có kinh nghiệm lái tàu; được doanh nghiệp lựa chọn và đề xuất với Hội đồng sát hạch; Hội đồng sát hạch xem xét lựa chọn báo cáo Cục ĐSVN xem xét phê duyệt (*Có Quyết định phê duyệt Tổ sát hạch của Cục ĐSVN*).

Như vậy với quy định nay đã bao hàm đầy đủ nội dung công nhận sát hạch viên thực hành đồng thời đảm bảo tính chặt chẽ, liên tục hơn việc cấp thẻ sát hạch lái tàu.

5. Việc phân cấp hiện tại vẫn chưa thực hiện đầy đủ đối với công tác sát hạch cấp Giấy phép lái tàu (*vẫn còn 02 tỉnh thành chưa thực hiện là Tp Hà Nội và Lào Cai*) do vậy, cần thiết phải sửa đổi, bổ sung để việc thực hiện nghiêm túc, triệt để theo chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ trong giải quyết thủ tục hành chính thuộc phạm vi quản lý của các bộ, cơ quan ngang bộ, trong đó nhóm các thủ tục hành chính liên quan đến công tác cấp, cấp lại giấy phép lái tàu trên đường sắt được phân cấp giải quyết từ Cục ĐSVN về UBND cấp tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương thực hiện đối với lái tàu trên đường sắt chuyên dùng, đường sắt đô thị;

6. Quy trình sát hạch lái tàu vẫn cần sửa đổi một số nội dung cho phù hợp như: bỏ quy định thi viết sát hạch lý thuyết mà thay thế bằng việc thi trắc nghiệm trên Giấy hoặc trên máy vi tính để tăng tính khách quan; Cụ thể hóa các nội dung tổ giúp việc và gộp một số bước của Hội đồng sát hạch để cắt giảm các bước để tháo gỡ khó khăn cho người dân và doanh nghiệp.

7. Về sử dụng GPLT trên đường sắt:

Hiện nay, Thông tư 15 đang quy định các loại GPLT cụ thể trên đường sắt quốc gia, đường sắt chuyên dùng và đường sắt đô thị. Qua thực tế hoạt động của doanh nghiệp, Cục ĐSVN thấy rằng một số loại phương tiện như đầu máy diesel, phương tiện chuyên dùng trên đường sắt quốc gia, đường sắt chuyên dùng và đầu máy diesel, phương tiện chuyên dùng trên đường sắt đô thị là những loại phương tiện có tính năng, kỹ thuật điều khiển cũng như phương pháp tổ chức chạy tàu cơ bản tương đồng nhau, việc xem xét điều kiện cho phép sử dụng chung loại GPLT đầu máy diesel, phương tiện chuyên dùng trên cả 3 loại hình đường sắt sẽ tạo thuận lợi cho doanh nghiệp và người lao động trong quá trình sản xuất, kinh doanh của doanh nghiệp.

Ngoài ra cũng cần dự thảo lần này cũng cần sửa đổi hoặc bổ sung những nội dung còn thiếu, quy định chưa rõ, chưa thống nhất.

4. Đề xuất kiến nghị

Để tiếp tục thực hiện những quy định liên quan đến tiêu chuẩn nhân viên đường sắt trực tiếp phục vụ chạy tàu, công tác sát hạch cấp, cấp lại, thu hồi giấy phép lái tàu trên đường sắt và quy định về phân cấp thực hiện thủ tục hành chính theo quy định của Chính phủ, thì việc xây dựng Thông tư thay thế Thông tư 15 và các Thông tư có liên quan là cần thiết và phù hợp.

Trên đây là báo cáo tổng kết thi hành các Quyết định, các Thông tư liên quan đến tiêu chuẩn nhân viên đường sắt trực tiếp phục vụ chạy tàu, công tác sát hạch cấp, cấp lại, thu hồi giấy phép lái tàu trên đường sắt.

Cục Đường sắt Việt Nam trân trọng báo cáo Bộ Giao thông vận tải

CỤC ĐƯỜNG SẮT VIỆT NAM